

ผลกระทบทางด้านกฎหมายต่อประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา
ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมี และว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ ค.ศ. 1993



นางสาวอารีรัตน์ โกสิทธิ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

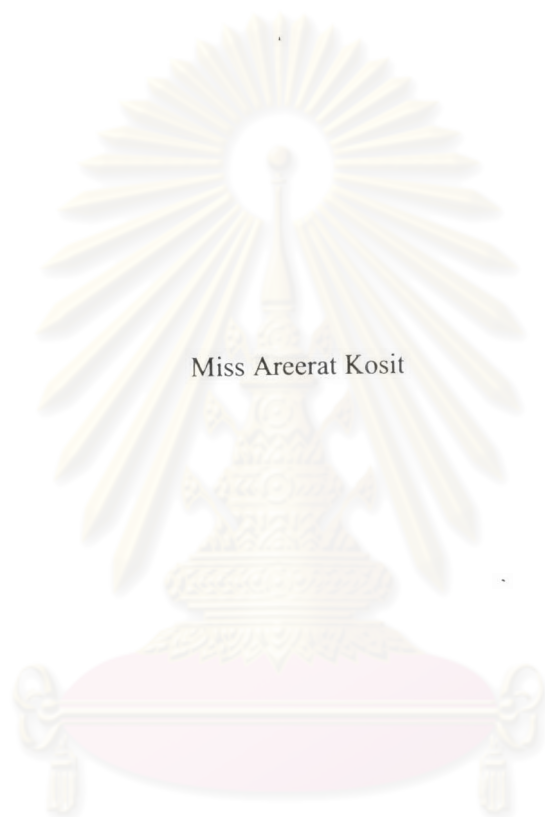
ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5721-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕๒๑๖๖๖๐๔

LEGAL IMPLICATIONS CONCERNING THAILAND'S RATIFICATION OF THE CONVENTION ON THE
PROHIBITION OF THE DEVELOPMENT, PRODUCTION, STOCKPILING AND USE OF CHEMICAL
WEAPONS AND ON THEIR DESTRUCTION 1993



Miss Areerat Kosit

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5721-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลกระทบทางด้านกฎหมายต่อประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคี
อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมีและว่า
ด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ ค.ศ. 1993

โดย

นางสาวอารีรัตน์ โกสิทธิ์

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

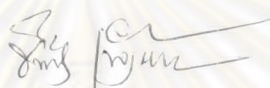
อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทากรณ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)

-

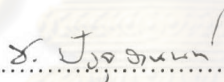
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต



..... คณบดีคณะนิติศาสตร์

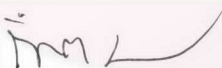
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรพันธุ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์



..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์)



..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ วิฑิต มันทากรณ์)



..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติवासะ)



..... กรรมการ

(อาจารย์ พันเอก กฤษณะ บวรรัตนารักษ์)



..... กรรมการ

(อาจารย์ ชูศักดิ์ วงศ์วัชรกะกาญจน์)

อารีรัตน์ โกสิทธิ์ : ผลกระทบทางด้านกฎหมายต่อประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมี และว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้. (LEGAL IMPLICATIONS CONCERNING THAILAND'S RATIFICATION OF THE CONVENTION ON THE PROHIBITION OF THE DEVELOPMENT, PRODUCTION, STOCKPILING AND USE OF CHEMICAL WEAPONS AND ON THEIR DESTRUCTION 1993) อ. ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์วิทิต มันทารณ, 294 หน้า. ISBN 974-17-5721-2.

อาวุธเคมีเป็นสิ่งที่มีการนำมาใช้ในข้อพิพาททางอาวุธมาเป็นระยะเวลานานแล้ว และส่งผลกระทบต่อสังคมระหว่างประเทศมาโดยตลอด ซึ่งพิสูจน์ได้จากแนวคิดในเรื่องการควบคุมอาวุธเคมีที่มีมานานกว่า 200 ปี โดยในปัจจุบันได้มีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมีและว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ ค.ศ. 1993 แล้ว และประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญและเข้าร่วมเป็นภาคี ทำให้อาวุธเคมีได้รับการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพในทางระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการที่ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่จะเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมีและว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ ค.ศ. 1993 จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพิจารณาพันธกรณีทางด้านบทบัญญัติกฎหมายและกระบวนการรองรับอื่นๆ

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากพันธกรณีตามอนุสัญญาประกอบกับบทบัญญัติกฎหมายภายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากฎหมายและองค์ประกอบภายในประเทศไทยยังไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการพิจารณาแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายและกระบวนการรองรับต่างๆ รวมถึงการจัดตั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องขึ้นมาใหม่เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีตามอนุสัญญาได้อย่างสอดคล้องตามหลักการของอนุสัญญาและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2546..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4386156934 : MAJOR LAWS

KEY WORD: CHEMICAL WEAPONS / INTERNATIONAL LAW / COVENTION / RATIFICATION

AREERAT KOSIT : LEGAL IMPLICATIONS CONCERNING THAILAND'S RATIFICATION OF THE CONVENTION ON THE PROHIBITION OF THE DEVELOPMENT, PRODUCTION, STOCKPILING AND USE OF CHEMICAL WEAPONS AND ON THEIR DESTRUCTION 1993. (ผลกระทบทางด้านกฎหมายต่อประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมีและว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ ค.ศ. 1993) THESIS ADVISOR: PROF. VITIT MUNTARBHORN, 294 pp. ISBN 974-17-5721-2.

Chemical weapons have become a conflict for a long time and affected international society until now. This can be proved by a methodology on the control of chemical weapons which has existed over 200 years. Especially, at present, there is the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on Their Destruction 1993. Many states have paid attention and accessed to the convention. This makes the chemical weapons being controlled efficiently in terms of international aspect. Particularly for the ratification of the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on Their Destruction 1993, it is necessary to take account of obligations on prescriptions of law and other supportive processes.

However, after analyzing the obligations of the convention together with the prescriptions of domestic law in regard to the said matter, it can be founded that domestic laws and factors in Thailand have still not responded to the efficient implementation of the obligations in accordance with the mentioned convention. Therefore, there should be the consideration to amend the prescriptions of law and other supportive process as well as the establishment of the new relevant organization in order to be able to comply with the obligations of the convention to be consistent with the principle of the convention and to be most efficient.

Field of studyLAWS Student's signature Areerat
 Academic year 2003 Advisor's signature VITIT MUNTARBHORN

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ ศาสตราจารย์วิฑิต มั่นตากรณ์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้คำปรึกษาและคำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งกรุณาช่วยตรวจทาน แก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์ เป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และได้ให้โอกาสผู้เขียนในการเป็นผู้ช่วยวิจัย คำชี้แนะตลอดจนคำสั่งสอนต่างๆ ที่ได้รับถือเป็นประสบการณ์ที่มีค่าอย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติวาสะ, อาจารย์ พันเอก กฤษณะ บวรรัตนารักษ์ รองผู้อำนวยการกองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ กรมพระธรรม นูญ และอาจารย์ชูศักดิ์ วงศ์วัชรกาญจน์ ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาห้ามอาวุธเคมี ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ และได้ชี้แนะประเด็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือเพื่อข้อมูลต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ดังรายนามต่อไปนี้ พันโท ปรีชา นาคเที่ยง นายทหารพระธรรมนูญผู้ช่วย กรมอุตสาหกรรมทหาร, คุณดุลยธรรม ธรรมวงส์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ESCAP , คุณเมอลินดา เสาวลักษณ์ เจ้าหน้าที่คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง, คุณ สุวรรณ มงคลรุ่งเรือง เจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ, เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาฯ ทุกท่าน และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาห้ามอาวุธเคมีทุกๆ ท่าน

ขอบคุณทุกความช่วยเหลือที่ได้รับจากคุณดาบร คำไตรย์, คุณนฤมล ช่างบุญมี, คุณพงษ์ธร เศรษฐถาวร, คุณน้ำฝน ทิมปเจต, คุณฉัตรพร หาระบุตร, คุณชนัญภรณ์ บุญเกิดทรัพย์, คุณเศรษฐบุตร มฤตจินดา, คุณจตุภูมิ ภูมิบุญชู, คุณปานแก้วดา นิลออ และคุณนิภาพร ฝะอบทอง

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจรรณู คุณแม่บุญเลิศ โกสิทธิ์ และขอบคุณพี่น้องทุกคนในครอบครัวที่แสนประเสริฐซึ่งเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญกับการศึกษา และขอบคุณสำหรับความรัก ความห่วงใย และการสนับสนุนที่มีให้เสมอมาจนสามารถทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อารีรัตน์ โกสิทธิ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	1.2 สมมติฐานของการวิจัย	5
	1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
	1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	6
	1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2	อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมี และว่าด้วย การทำลายอาวุธเหล่านี้ ค.ศ. 1993	8
	2.1 ประวัติความเป็นมาของอนุสัญญา	8
	2.2 ขอบเขตของอนุสัญญา	17
	2.3 สาระสำคัญของอนุสัญญา	17
	2.3.1 นิยามของอาวุธเคมี	18
	2.3.2 องค์กรห้ามอาวุธเคมี	24
	2.3.3. หลักการเกี่ยวกับสารเคมี	30
	2.3.3.1 การจำกัดเกี่ยวกับสารเคมี	30
	2.3.3.2 การทำคำประกาศเกี่ยวกับสารเคมี	34
	2.3.3.3 การทำลายอาวุธเคมี	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.4 หลักการตรวจพิสูจน์ยืนยัน	47
2.3.4.1 การตรวจประจำ ณ สถานที่เกี่ยวข้องกับสารเคมี	47
2.3.4.2 การตรวจตามคำกล่าวหา	50
2.3.4.3 การสืบสวนกรณีการใช้อาวุธเคมีตามที่ถูกกล่าวหา	53
2.3.4.4 ผลกระทบต่อภาคเอกชนในการตรวจตามอนุสัญญา	55
2.3.5 หลักความช่วยเหลือและความร่วมมือ	57
2.3.6 การระงับข้อพิพาท	61
2.3.7 มาตรการเพื่อแก้ไขสถานการณ์และประกันให้มีการปฏิบัติตาม รวมถึงวิธีการบังคับ.....	67
3 การเตรียมการของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมี และว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้	
ค.ศ. 1993	74
3.1 ด้านนิติบัญญัติ.....	75
3.1.1 การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเก่า.....	75
3.1.2 การยกร่างกฎหมายใหม่.....	80
3.1.3 การออกประกาศ.....	86
3.2 ด้านการบริหาร.....	87
3.2.1 การจัดตั้งหน่วยงานระดับชาติ.....	88
3.2.2 การทำคำประกาศ.....	93
3.2.3 การเตรียมการเกี่ยวกับการเงิน.....	95
3.2.4 การเตรียมการเพื่อการรองรับการตรวจพิสูจน์.....	95
3.3 ด้านตุลาการและอื่นๆ.....	97

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4	กฎหมายภายในของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสมและใช้อาวุธเคมี และว่าด้วยการทำลายอาวุธเหล่านี้ ค.ศ. 1993	105
4.1	กฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับอาวุธเคมีในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาห้ามอาวุธเคมี	105
4.1.1	กฎหมายที่เกี่ยวกับอาวุธเคมี.....	105
4.1.2	กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการผลิต.....	108
4.1.3	กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้าและส่งออก.....	109
4.1.4	กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมการมีไว้ในความครอบครอง.....	111
4.1.5	กฎหมายที่เกี่ยวกับข้อมูลที่เป็นความลับ.....	112
4.1.6	กฎหมายที่เกี่ยวกับการตรวจค้น ถัก และยึด.....	113
4.1.7	กฎหมายที่เกี่ยวกับการเข้าเมืองของคนต่างด้าว.....	114
4.1.8	กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมอากาศยาน.....	115
4.1.9	กฎหมายที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียม.....	116
4.2	หน่วยงานภายในของประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาวุธเคมี	116
4.2.1	หน่วยงานควบคุมอาวุธเคมีที่เกี่ยวกับเอกชน.....	116
4.2.2	หน่วยงานควบคุมอาวุธเคมีที่เกี่ยวกับส่วนราชการ.....	116
4.3	การให้ความคุ้มกันแก่องค์การห้ามอาวุธเคมี.....	116
4.4	ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญา.....	119
4.4.1	ด้านความมั่นคง.....	119
4.4.2	ด้านอุตสาหกรรม.....	121
4.4.3	ด้านการต่างประเทศ.....	123
5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	126
5.1	บทสรุป	126
5.2	ข้อเสนอแนะ	132

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง	135
ภาคผนวก	142
ภาคผนวก ก. อนุสัญญาว่าด้วยการห้ามพัฒนา ผลิต สะสม และใช้อาวุธเคมี และว่าด้วยการ ทำลายอาวุธเหล่านี้ ค.ศ. 1993	144
ภาคผนวก ข. รายนามประเทศต่างๆ ที่ลงนามและให้สัตยาบัน	279
ภาคผนวก ค. รายนามประเทศที่ไม่ได้ลงนามและให้สัตยาบัน	284
ภาคผนวก ง. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544	286
ภาคผนวก จ. พระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานขององค์การห้ามอาวุธเคมี พ.ศ. 2545	290
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	294

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ตารางแสดงปริมาณการนำเข้าสารเคมีตามบัญชีรายการสารเคมีใน อนุสัญญาห้ามอาวุธเคมีของประเทศไทย.....4	4
ตารางที่ 2	ตารางแสดงข้อมูลของคำประกาศครั้งแรก.....38	38
ตารางที่ 3	ตารางแสดงแผนการทำลายอาวุธเคมีตามอนุสัญญาห้ามอาวุธเคมี.....44	44
ตารางที่ 4	ตารางแสดงเงื่อนไขของการตรวจประจำ ณ สถานที่ต่างๆ ตามพันธกรณีของอนุสัญญา.....50	50
ตารางที่ 5	ตารางสรุปผลการตรวจตามพันธกรณีของอนุสัญญา.....54	54
ตารางที่ 6	ตารางสรุปผลการเตรียมการและกฎหมายภายในที่จะต้อง ทำการแก้ไขเพิ่มเติม.....98	98



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1 แผนภูมิแสดงสถานะของการทำลายอาวุธเคมีรายการที่ 145



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย